

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1980

Vyhlášené: 26.09.1980 Časová verzia predpisu účinná od: 01.11.1980 do: 31.08.2003

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

130

VYHLÁŠKA

Ministerstva školství České socialistické republiky

ze dne 28. srpna 1980

o výchovném poradenství

Ministerstvo školství České socialistické republiky stanoví podle § 14 odst. 2 písm. a) zákona České národní rady č. 77/1978 Sb., o státní správě ve školství:

§ 1

Základní ustanovení

(1) Výchovné poradenství v oboru působnosti ministerstva školství České socialistické republiky přispívá k řešení speciálních otázek psychického a sociálního vývoje dětí a mládeže a jejich přípravy pro život v dospělosti.

(2) Výchovné poradenství plní tyto úkoly:

- a) pomáhá řešit pedagogické a psychologické otázky profesionální orientace dětí a mládeže,
- b) podílí se na komplexní péči socialistické společnosti o zdravý psychický a sociální vývoj dětí a mládeže a na rozvíjení jejich osobnosti v procesu výchovy a vzdělávání ve škole a v rodině,
- c) věnuje zvláštní pozornost poruchám vývoje dětí a mládeže z hlediska pedagogické, psychologické a sociální normy, jejich zjišťování, prevenci a nápravě.

(3) Zařízení výchovného poradenství ¹⁾ vyvíjí činnost informační, diagnostickou, poradenskou, metodickou, popřípadě reedukační.

(4) K plnění svých úkolů užívají zařízení výchovného poradenství pedagogických a psychologických metod a postupů.

(5) Zařízení výchovného poradenství spolupracují s institucemi poradenské péče a se zařízeními péče o děti, mládež a rodinu v oboru působnosti jiných ústředních orgánů státní správy a vyžadují si od nich informace pro plnění svých úkolů.

§ 2

Výchovný poradce

(1) Funkci výchovného poradce zřizují národní výbory na základních školách, základních devítiletých školách, na školách pro mládež vyžadující zvláštní péči a na středních školách.

(2) Výchovný poradce ²⁾ odpovídá za svou činnost řediteli školy, na niž je zřízen; metodicky je řízen příslušnou pedagogicko-psychologickou poradnou. ³⁾

(3) Výchovný poradce plní tyto úkoly:

- a) je povinen věnovat zvláštní pozornost systematické informační činnosti významné pro volbu dalšího studia nebo pro jiné formy přípravy na povolání žáků,
- b) koordinuje informační činnost třídních učitelů a poskytuje jim a ostatním učitelům metodickou pomoc při
  - aa) dlouhodobé profesionální orientaci žáků odpovídající jejich zájmům a potřebám socialistické společnosti; zvláštní pozornost přitom věnuje žákům, kterým jejich rodina neposkytuje dostatečnou intelektuální, sociální nebo hmotnou pomoc, žákům nadaným a talentovaným a žákům se změněnou pracovní schopností,
  - bb) dlouhodobém systematickém sledování a hodnocení vývoje žáků a vytváření podmínek pro zdravý psychický a sociální vývoj v procesu výchovy a vzdělávání ve škole i v rodině, pro harmonické utváření jejich osobnosti, popřípadě při překonávání rušivých vlivů, které do tohoto procesu zasahují,
  - cc) zpracování osobní charakteristiky žáků,
- c) informuje rodiče žáků, popřípadě jiné zákonné zástupce (dále jen "zákonní zástupci"), žáky a učitele o činnosti zařízení výchovného poradenství, o možnostech využití jejich odborných služeb a o odborných otázkách důležitých pro zdravý psychický a sociální vývoj žáků, pro formování jejich osobnosti, pro prevenci výchovných a výukových obtíží a poruch i pro nápravu již vzniklých obtíží a poruch.

(4) Výchovný poradce poskytuje individuální porady žákům a jejich zákonným zástupcům při řešení výchovných a výukových problémů i v otázkách týkajících se studia na středních a vysokých školách a volby povolání.

(5) Výchovný poradce zprostředkovává styk s příslušnou pedagogicko-psychologickou poradnou, navrhuje žáky k odbornému vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně a dbá o realizaci jejího doporučení.

(6) Při plnění svých úkolů výchovný poradce spolupracuje

- a) s orgány národních výborů, se závody a podniky, se středními nebo vysokými školami při seznamování žáků a jejich zákonných zástupců s potřebami pracovníků pro jednotlivá odvětví národního hospodářství a při rozmísťování absolventů školy,
- b) se školním nebo dorostovým lékařem, popřípadě s posudkovým lékařem sociálního zabezpečení,
- c) se sdružením rodičů a přátel školy, s pionýrskou organizací Socialistického svazu mládeže nebo se Socialistickým svazem mládeže na škole.

§ 3

Okresní pedagogicko-psychologická poradna

(1) Okresní pedagogicko-psychologická poradna ⁴⁾ (dále jen "okresní poradna") je zařízením okresního národního výboru. ⁵⁾

(2) Činnost okresní poradny metodicky řídí příslušná krajská pedagogicko-psychologická poradna. ⁶⁾

(3) Okresní poradna plní zejména tyto úkoly:

- a) pro potřeby profesionální orientace žáků škol odborně vedených okresním národním výborem zpracovává ve spolupráci s orgány okresního národního výboru informační materiály o možnostech a potřebách studia na středních školách a o povoláních, poskytuje odborné porady výchovným poradcům škol odborně vedených okresním národním výborem v otázkách

souvisejících s volbou dalšího studia nebo jiné formy přípravy na povolání a sleduje a hodnotí účinnost užívaných metod práce výchovných poradců;

- b) sleduje a zkoumá profesionální přání žáků a jejich předpoklady se zřetelem na společenské potřeby a směry ekonomického a technického rozvoje; zvláštní pozornost věnuje žákům nadaným a talentovaným a mladistvým se změněnou pracovní schopností;
- c) podle potřeb okresního národního výboru zjišťuje z pedagogicko-psychologických hledisek připravenost dětí na povinnou školní docházku a vydává o ní odborné posudky;
- d) provádí pedagogicko-psychologické vyšetření žáků škol a školských výchovných zařízení, které odborně vede okresní národní výbor, a vypracovává o nich odborné posudky především pro školy, školská výchovná zařízení a zákonné zástupce žáků; vypracovává odborné posudky o žácích i pro soudy a ústavy národního zdraví v okrese, jestliže o to požádají;
- e) poskytuje individuální porady žákům, učitelům a vychovatelům škol a školských výchovných zařízení, které odborně vede okresní národní výbor, a zákonným zástupcům žáků v otázkách psychického a sociálního vývoje žáka, při řešení výchovných a výukových obtíží a poruch, při přijímání žáků do specializovaných druhů tříd ⁷⁾ s ohledem na jejich individuální předpoklady a zvláštnosti a při volbě studia na středních školách a jiných formách přípravy na povolání;
- f) rozvíjí preventivní a nápravné metody k překonávání výchovných a výukových obtíží a poruch u žáků; u žáků, u nichž byla zjištěna potřeba nápravné péče, tuto péči organizuje nebo ji odborně zajišťuje;
- g) metodicky pomáhá učitelům vyrovnávacích a specializovaných tříd ⁸⁾ i při metodickém řízení práce v nich;
- h) při zařazování dětí do škol pro mládež vyžadující zvláštní péči ⁹⁾ provádí jejich pedagogicko-psychologická vyšetření, zprostředkovává zdravotní a jiná odborná vyšetření a předkládá okresnímu národnímu výboru komplexní podklad pro rozhodnutí;
- ch) ve spolupráci s orgány národních výborů a společenskými organizacemi výchovně působí na zákonné zástupce, kteří nepříznivě ovlivňují vývoj svých dětí.

(4) Okresní poradna metodicky řídí činnost výchovných poradců na školách odborně vedených okresním národním výborem a pořádá pro ně aktivity a odborné semináře.

(5) Okresní poradna seznamuje pedagogickou a širší veřejnost s možnostmi využití služeb, které v rámci své činnosti poskytuje, dále s aktuálními otázkami psychického a sociálního vývoje dětí, se zásadami správné výchovy v rodině, s moderními poznatky, zejména psychologických a pedagogických věd, s problematikou profesionální orientace, s potřebami a požadavky společnosti na pracovníky pro národní hospodářství apod.

§ 4

Krajská pedagogicko-psychologická poradna

(1) Krajská pedagogicko-psychologická poradna ¹⁰⁾ (dále jen "krajská poradna") je zařízením krajského národního výboru. ¹¹⁾

(2) Krajská poradna plní tyto úkoly:

- a) pro potřeby profesionální orientace žáků na školách odborně vedených krajským národním výborem zpracovává informační materiály o možnostech a potřebách studia na vysokých školách, dalšího studia na středních školách a o povoláních; poskytuje odborné porady výchovným poradcům škol odborně vedených krajským národním výborem v otázkách souvisejících s volbou dalšího studia a povolání žáků, sleduje a hodnotí účinnost užívaných metod práce výchovných poradců;

- b) sleduje a zkoumá profesionální cíle žáků středních škol a jejich předpoklady se zřetelem na společenské potřeby a směry ekonomického a technického rozvoje;
- c) provádí pedagogicko-psychologické vyšetření žáků škol a školských výchovných zařízení, které odborně vede krajský národní výbor, a vypracovává o nich odborné posudky pro školy, školská výchovná zařízení a zákonné zástupce žáků; vypracovává odborné posudky o žácích pro soudy a ústavy národního zdraví v kraji, jestliže o to požádají;
- d) poskytuje individuální porady žákům, učitelům a vychovatelům škol a školských výchovných zařízení, které odborně vede krajský národní výbor, a zákonným zástupcům žáků v otázkách psychického a sociálního vývoje žáků, při řešení výchovných a výukových obtíží a poruch, při volbě dalšího studia a povolání, popřípadě při změně studia nebo jiné formy přípravy na povolání;
- e) rozvíjí preventivní a nápravné metody k překonávání výchovných a výukových obtíží a poruch u žáků středních škol; u žáků, u nichž byla zjištěna potřeba nápravné péče, tuto péči organizuje nebo ji odborně zajišťuje;
- f) ve spolupráci s orgány národních výborů a společenskými organizacemi výchovně působí na zákonné zástupce, kteří nepříznivě ovlivňují vývoj mladistvého.

(3) Krajská poradna poskytuje odbornou pomoc okresním poradnám v případech žáků, kteří vyžadují speciální vyšetření nebo vedení. Na požádání poskytuje porady v otázkách pracovní adaptace mládeže závodům, popřípadě jiným institucím a jednotlivým zájemcům.

(4) Krajská poradna metodicky řídí činnost okresních poraden v kraji, výchovných poradců a psychologů ve školských výchovných zařízeních, které odborně vede krajský národní výbor, a pořádá pro ně aktivity a odborné semináře.

(5) Krajská poradna seznamuje pedagogickou a širší veřejnost s možnostmi využití služeb, které poskytuje, s aktuálními otázkami psychického a sociálního vývoje mládeže, se zásadami správné výchovy dospívající mládeže v rodině, s moderními poznatky, zejména psychologických a pedagogických věd, s problematikou profesionální orientace, s potřebami a požadavky společnosti na pracovníky pro národní hospodářství apod.

§ 5

Organizace a plánování činnosti okresních a krajských poraden

(1) Činnost okresní nebo krajské poradny (dále jen "poradna") řídí ředitel, který za činnost poradny odpovídá národnímu výboru, který poradnu zřídil (dále jen "národní výbor").

(2) Poradna se člení na oddělení; druhy a počet oddělení a vymezení jejich úkolů stanoví organizační řád poradny, který vypracovává ředitel poradny a schvaluje národní výbor.

(3) Činnost poradny se řídí ročním plánem práce, který pro běžný školní rok zpracovává ředitel poradny do konce srpna předcházejícího školního roku. Roční plán práce poradny schvaluje národní výbor.

(4) O poskytovaných službách vede poradna jednotnou dokumentaci.

(5) S přihlédnutím k síti škol a k dopravním podmínkám může národní výbor zřídit pracoviště poradny též mimo její sídlo.

§ 6**Pracovníci**

Pro krajskou poradnu se určí nejméně 30 odborných pracovníků (kromě ředitele a jeho zástupce), pro okresní poradnu nejméně 6 odborných pracovníků (kromě ředitele). Počet pracovníků v jednotlivých odděleních stanoví národní výbor s přihlédnutím k rozsahu úkolů poradny.

§ 7**Společná ustanovení**

(1) Poradny hospodaří podle rozpočtu schváleného národním výborem.

(2) Výchovný poradce a poradny poskytují poradenskou činnost bezplatně.

(3) Vyšetření nezletilých žáků související s poradenskou činností provádí poradna po předcházejícím souhlasu zákonných zástupců. Souhlasu zákonného zástupce není třeba, požádá-li o vyšetření v souvislosti s volbou dalšího studia nebo jiné formy přípravy na povolání žák mladší patnácti let počátkem kalendářního roku, v němž dokončí povinnou školní docházku, nebo z týchž důvodů žák střední školy starší patnácti let. ¹²⁾

(4) Souhlasu zákonného zástupce není rovněž třeba, uloží-li vyšetření žáka okresní národní výbor v řízení o zařazení dítěte do školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, ⁹⁾ nebo soud v řízení o svěřeni dítěte do výchovy jiného občana nebo v řízení o nařízení ústavní výchovy. ¹³⁾

(5) Ústav sociálního výzkumu mládeže a výchovného poradenství na pedagogické fakultě University Karlovy v Praze řeší vědeckovýzkumné a vědecko-metodické úkoly pro výchovné poradenství uložené ministerstvem školství České socialistické republiky.

§ 8

Zrušuje se instrukce o soustavě výchovného poradenství v oboru působnosti ministerstva školství České socialistické republiky ze dne 2. dubna 1976, čj. 8172/76-201, uveřejněná ve Věstníku ministerstva školství a ministerstva kultury ČSR, roč. 1976, str. 105.

§ 9

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. listopadu 1980.

Ministr:

Vondruška v. r.

- 1) § 37 zákona č. 63/1978 Sb., o opatřeních v soustavě základních a středních škol.
§ 33 až 36 zákona České národní rady č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních.
- 2) § 34 zákona č. 76/1978 Sb.
- 3) § 35 odst. 2 a § 36 odst. 2 zákona č. 76/1978 Sb.
- 4) § 35 zákona č. 76/1978 Sb.
- 5) § 7 odst. 1 písm. a) zákona České národní rady č. 77/1978 Sb., o státní správě ve školství.
- 6) § 36 odst. 2 zákona č. 76/1978 Sb.
- 7) § 30 zákona č. 63/1978 Sb.
§ 2 odst. 1 a 2 vyhlášky ministerstva školství České socialistické republiky č. 93/1978 Sb., o základní škole.
- 8) § 2 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 93/1978 Sb.
- 9) § 22 zákona č. 77/1978 Sb.
- 10) § 36 zákona č. 76/1978 Sb.
- 11) § 11 odst. 2 zákona č. 77/1978 Sb.
- 12) § 9 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., § 11 zákoníku práce č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků.
- 13) § 45 odst. 2 zákona o rodině č. 94/1963 Sb.

